

Vastgesteld Verslag

Betreft

Nationaal Beraad Digitale Overheid

Vergaderdatum en -tijd

17 mei 2016, 15.00-17.00

Deelnemers

Bas Eenhoorn (Digicommissaris, voorzitter), Hans van der Stelt (Bureau Digicommissaris), André van der Zande (VWS), Bernard ter Haar (SZW), Hanneke Schuiling (Fin), Bertholt Leeftink (EZ), Peter Heij (I&M), Simone Roos (BZK), Ronald Barendse (V&J), Marjan Hammersma (OCW), Gerdine Keijzer (Klein Lef), Bart Drewes (VNG), Albert Vermuë (UvW), Henry Meijdam (IPO), en Dorien van den Berg (Bureau Digicommissaris/verslag)

Afwezige deelnemers

Michiel Boots (AZ), Hans Blokpoel (Manifestgroep), Maarten Tossings (Def), Ronald van Roeden (BZ) en Cees Oudshoorn (VNO/NCW)

Contactpersoon

Dorien van den Berg
dorien.berg@digicommissaris.nl

Datum

17-05-2016

Kenmerk

Bijlagen

-

1) Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering. Er is een aantal afmeldingen binnengekomen. Ronald Barendse is vanaf vandaag aanwezig vanuit zijn nieuwe functie als pSG van V&J en Bart Drewes zal de VNG vanaf heden vertegenwoordigen in het Nationaal Beraad.

Simone Roos heeft twee mededelingen.

- 1) Wet GDI: het wetsontwerp zal via het Nationaal Beraad en de MCDO aan de Ministerraad worden voorgelegd. Planning is dat de eerste tranche in september/oktober gereed is. Dit is wel afhankelijk van zaken als het financieel structureel arrangement en eID. Er is een toetsgroep ingesteld waar het wetsvoorstel ambtelijk wordt voorbereid. Hierin zijn alle betrokken overheidsorganisaties vertegenwoordigd. In september zal de wet GDI uitgebreider op de agenda van het NB komen.
- 2) Implementatieagenda Digitaal 2017. Simone Roos maakt van de gelegenheid gebruik om een bestuurlijke oproep te doen aan om hier flink mee aan de slag te gaan. In september moet er een rapportage naar de Tweede Kamer. De projectleider implementatieagenda komt bij alle organisaties langs om input hiervoor op te halen. Partijen die ver achterblijven zullen hierover bilateraal worden geïnformeerd. Er moet nog een flinke slag worden gedaan om de kabinetsdoelstelling te halen.

Hans van der Stelt meldt dat er wordt gewerkt aan het stroomlijnen van de afnemersraden per voorziening. Er wordt in beeld gebracht met beleidsverantwoordelijken, opdrachtgevers, opdrachtnemers en afnemers hoe bijvoorbeeld de agenda, taakinfilling, rol en relatie met regieraden kan worden verbeterd/versterkt. Dit zal leiden tot een voorstel dat eerst in de regieraden zal worden besproken en daarna in het Nationaal Beraad zal worden bekrachtigd.

2) Conceptverslag 2 februari 2016

Naar aanleiding van het verslag merkt Hanneke Schuiling op dat het zinvol is om een tabel op te stellen waarin staat waar de bedragen, die moeten worden overgeboekt vanuit de Aanvullende Post, naartoe moeten. Het loket opent op 3 juni.

Bureau Digicommissaris stelt een tabel op en zal deze rondsturen zodat de bedragen kunnen worden overgeboekt.

3) Structureel financieel arrangement

Er is een kerngroep geformeerd met leden van binnen en buiten het Nationaal Beraad om de mogelijke financiële arrangementen te onderzoeken. Doel is om afdoende financiële middelen te organiseren om de GDI in stand en bij de tijd te houden en om heldere afspraken te maken over de verdeling van de financiële risico's.

De kerngroep is tot de conclusie gekomen dat er een indicatie van de kosten nodig is om enig gevoel te hebben over de hoogte van het bedrag waar het om gaat. Deze kostenindicatie wordt nu opgesteld. Er is enige discussie in het Nationaal Beraad over de hardheid van deze cijfers en mate waaraan hier zekerheid kan worden ontleend. Geconcludeerd wordt dat een raming waarin helder wordt welke kosten voor welke onderdelen worden verwacht zinvol is en enig houvast geeft, ook met het oog op het beoordelen van eventuele afwijkingen. Breed onderkend wordt dat het lastig is om in detail en met zekerheid een kostenoverzicht te maken.

In elk geval moet gekeken worden waar binnen de bestaande budgetten ruimte gevonden kan worden, hoe dit begrotingstechnisch zodanig kan worden vormgegeven dat er intertemporele flexibiliteit ontstaat (meenemen over de jaren) en welke aanvullingen op de reguliere begrotingsregels dan nodig zijn. Er is een langjarig commitment nodig, waarbij een grotere mate van voorspelbaarheid helpt. De kostenindicatie moet worden gekoppeld aan de inhoudelijke ambitie. Op termijn is het wenselijk dat er ook voor de basisregistraties een structureel financieel arrangement komt.

Er worden enkele suggesties gedaan om ervaringen op andere terreinen te gebruiken om van te leren. Bijvoorbeeld vanuit de praktijk van archivering, de ervaringen rond de Omgevingswet en het MIRT. Ten aanzien van de Omgevingswet wordt ook de specifieke verdeling genoemd naar investeringen, transitie en exploitatiekosten als mogelijk voorbeeld.

Het voorliggende stuk –een notitie met de stand van zaken- bevat nog weinig inhoud. Er zijn zorgen dat er te weinig voortgang en vaart wordt gemaakt. De Digicommissaris beaamt dat er inderdaad op 14 juni nog geen gedragen voorstel zal liggen in de MCDO. Er is meer tijd nodig voor de kostenindicatie en het uitwerken van governance rond een aantal voorzieningen waarbij helder wordt gemaakt wie in welke fase waarvoor verantwoordelijk is. Dit betekent dat wordt verkend of het mogelijk is vlak voor het zomerreces van de Tweede Kamer een MCDO te plannen. De leden van het Nationaal Beraad geven aan erg te hechten aan tijdige betrokkenheid, voordat zaken ter besluitvorming worden gebracht.

De Digicommissaris benadrukt dat dit een bijzonder en complex dossier is, omdat de GDI een gezamenlijke verantwoordelijkheid over de eigen begrotingen heen is. Op dit moment is het streven om voor de zomer de denkrichting met een kostenindicatie en de uitgangspunten aan de Ministerraad voor te leggen en na de zomer een nadere uitwerking van het financieel arrangement.

4) Voortgang eID

Steven Luitjens (directeur DIO/BZK) schuift aan om mondeling een toelichting te geven op de stand van zaken. Helder is dat DigiID niet geschikt is voor transacties die een niveau 3 of 4 beveiliging vereisen zoals in het zorgdomein gewenst is. En ook dat het kwetsbaar is om maar één middel te hebben voor identificatie en authenticatie. Om die reden wordt ingezet op een multimiddelenstrategie waarbij zowel private als publieke middelen mogelijk zijn.

BZK heeft een stuurgroep ingesteld op DG niveau met eronder een directeurenoverleg. In de DG stuurgroep hebben de partijen zitting die de 23 miljoen euro beschikbaar hebben gesteld voor de opstartfase in 2016 en 2017, aangevuld met EZ. Deze stuurgroep bereidt de politieke besluitvorming voor over de vervolgstappen die het kabinet na evaluatie van de pilots moet nemen. BZK heeft verder besloten om de complexiteit te reduceren door de focus te leggen op publieke dienstverlening in het BSN domein. Daarbij wordt zoveel mogelijk hergebruikt wat bij Idensys is ontwikkeld. De pilots, die eind 2015 zijn gestart, leiden tot voldoende transacties om een goede evaluatie te kunnen doen. De Commissie Kuipers brengt hierover eind mei een rapport uit. De planning is om een kabinetsstandpunt op te stellen en deze nog vóór het zomerreces naar de Ministerraad te sturen.

Er is ook een BIT toets uitgevoerd. De uitkomsten daarvan worden op korte termijn bekend. Essentie is in elk geval dat de ingrepen in de interdepartementale programmasturing en het terugdringen van de complexiteit worden onderschreven, maar dat het gevaar van de grote complexiteit nog niet geweken is. Dat vraagt om heldere politieke besluiten, onder andere over de vraag of het huidig beleid kan worden versneld en in hoeverre mate private middelen in het publieke domein kunnen worden gebruikt. In de planning die nu wordt gehanteerd hebben alle burgers in 2028 een chip op identiteitskaart of rijbewijs.

Op aangeven van EZ is er discussie over de framing van dit onderwerp. De aanvliegroute lijkt erg geënt op de eID-middelen waarbij publieke en private middelen naast, en soms zelfs tegen over elkaar, worden gezet. Hierdoor spitst de discussie zich toe op de middelen, terwijl

de discussie eigenlijk zou moeten gaan over het publieke arrangement dat nodig is om te borgen dat er een goed en veilig stelsel is. Het borgen van het publiek belang en de randvoorwaarden die daarvoor nodig zijn, zouden eerst moeten worden bepaald. Het gaat dan om wat er nodig is aan functionaliteit, veiligheidseisen, borging van toezicht, toetredingseisen etc. Welke middelen dan nodig en relevant zijn, volgt daarna. Bertholt Leeftink geeft aan beducht te zijn dat de discussie te veel blijft gaan over publieke of private middelen en er onvoldoende stappen kunnen worden gemaakt om het eID-stelsel vorm te geven.

Er wordt gevraagd naar het Masterplan eID en een visie op het eindbeeld. Steven Luitjens geeft aan dat er nu geen eindbeeld wordt opgesteld, maar dat omwille van het benodigde tempo eerst op het BSN domein wordt gefocused.

Op de vraag hoe de sturing vanuit de DG stuurgroep en het directeurenoverleg zich verhoudt tot de governance van de Digicommissaris, wordt aangegeven dat er onderscheid moet worden gemaakt tussen wie stuurt en wie 'meepraat'. Het Nationaal Beraad wordt betrokken, maar de DG stuurgroep stuurt op acties ter voorbereiding van de politieke besluitvorming over eID. De regieraad heeft hierin, wat BZK betreft, geen rol. Dit is nodig om voldoende tempo te kunnen maken.

De Digicommissaris concludeert dat:

- EZ en BZK het onderling eens moeten worden over de te nemen vervolgstappen en de wijze waarop die moeten worden geduid;
- het politieke en maatschappelijke belang van het eID-stelsel groot is en vraagt om een adequate rol en betrokkenheid van het Nationaal Beraad, in opmaat naar de politieke besluitvorming;
- er begrip is dat tempo moet worden gemaakt, maar ook dat de interbestuurlijke governancestructuur van de Digicommissaris goed moet worden benut. Bureau Digicommissaris en BZK bekijken hoe de governance van de Digicommissaris, waaronder de regieraad, beter kan worden benut.

5) Stand van zaken Aanvullende Post

Desgevraagd wordt aangegeven dat de onderuitputting terugvloeit naar de Aanvullende Post en niet nog op een later moment wordt aangewend vanwege uitgestelde activiteiten. Het Nationaal Beraad stemt in met voorliggend overzicht.

6) Diginetwerk

Een aantal leden van het Nationaal Beraad kan niet zonder meer instemmen met voorliggend stuk, omdat er twee beleidsverantwoordelijken zijn benoemd en de financiën nog onvoldoende zijn geregeld. Dit past niet bij de uitgangspunten die zijn afgesproken met elkaar om helderheid in rollen en het bij elkaar houden van inhoud en financiën te borgen.

Geconcludeerd wordt dat Diginetwerk verder moet worden uitgewerkt, waarbij het Nationaal Beraad aangeeft dat er één beleidsverantwoordelijke moet komen en dat de financiering op

basis van het structureel financieel arrangement wordt bepaald. Het Nationaal Beraad ziet het aangepaste stuk graag opnieuw geagendeerd.

7) Standaarden

Er wordt ingestemd met:

- 1) Het opnemen van een *nieuwe versie* van een standaard voor watermanagement (*Aquo-standaard*) op de 'pas toe of leg uit'-lijst en het toekennen van de status uitstekend beheer;
- 2) Het verwijderen van een standaard voor het Ondernemingsdossier van de 'pas toe of leg uit'-lijst.
- 3) Het advies om Digipoort Procesinfrastructuur (PI) op te nemen op de 'Lijst van getoetste voorzieningen voor hergebruik'.

8) Rondvraag

Bart Drewes geeft aan signalen te hebben ontvangen dat de berichtenbox voor burgers aan het einde van zijn capaciteit zit. Is dit bekend en hoe verhoudt dit zich tot ambities als Digitaal 2017? Hans van der Stelt geeft aan dat in de lopende discussie over herbouw berichtenbox de grenzen aan de capaciteit een belangrijk onderwerp vormen.

André van der Zande brengt de eHealth week 2016 onder de aandacht. De eHealth Week vindt plaats in de Beurs van Berlage in Amsterdam van 8 tot en met 10 juni 2016 en vormt een officieel onderdeel van het voorzitterschap van Nederland in de Raad van de Europese Unie.